

Słownik terminów bibliotecznych

Bibliografia - uporządkowany według zasad, spis dokumentów na określony temat.

Bibliofilstwo - zamiłowanie do zbierania książek, kolekcjonowania rzadkich i cennych druków.

Biblioteka - instytucja powołana do gromadzenia, opracowywania, przechowywania i udostępniania materiałów bibliotecznych. Rodzaje bibliotek: publiczne, szkolne, naukowe, pedagogiczne. Pierwsze biblioteki powstawały od III w. p.n.e. w Egipcie, Chinach, Babilonii, Grecji i Rzymie. W Polsce pierwsze biblioteki katedralne powstały w XI w.; pierwsza biblioteka uniwersytecka - Biblioteka Jagiellońska - została założona w XIV w.

Biblioteka narodowa - biblioteka odpowiedzialna za gromadzenie, opracowywanie i trwałe przechowywanie pełnej produkcji wydawniczej państwa (kraju) oraz wydawnictw zagranicznych dotyczących państwa. Biblioteka narodowa w Polsce została powołana do życia w 1928 r.

Biblioteka publiczna - biblioteka ogólnodostępna, posiada zbiory o charakterze uniwersalnym.

Biblioteka szkolna - biblioteka będąca częścią szkoły; prowadzi działalność informacyjną, pedagogiczną i wychowawczą.

Broszura - książka niewielkiego formatu i objętości - do 64 stron; często nie oprawiona.

Cymelia - grupa zbiorów bibliotecznych szczególnie cennych.

Ekslibris - artystycznie skomponowany znak własnościowy książki z nazwiskiem i symbolicznym znakiem właściciela lub nazwa instytucji, odbity na kartce przyklejanej na wewnętrzną stronę okładki.

Encyklopedia - wydawnictwo zawierające zbiór wiadomości ze wszystkich dziedzin wiedzy lub jednej dziedziny, uporządkowanych najczęściej alfabetycznie.

Format książki - wysokość grzbietu książki mierzona w centymetrach.

GUTENBERG Johannes (ok. 1399-1468) - niemiecki złotnik lub pracownik mennicy, uznawany za wynalazcę drukowania za pomocą ruchomych czcionek, prasy drukarskiej i aparatu do odlewania czcionek.

Inkunabuł - każdy druk wydany w epoce średniowiecza, ręcznie przepisany.

Inskrypcja - stary napis (np. hieroglif) wryty w twardym materiale (np. w kamieniu lub metalu).

Katalog alfabetyczny - zbiór kart katalogowych ułożonych według nazwiska autora; w przypadku pracy zbiorowej wyróżnikiem jest tytuł dzieła.

Katalog przedmiotowy - rodzaj katalogu bibliotecznego; szereguje opisy katalogowe według treści dzieła w porządku alfabetycznym haseł, którymi są tematy wraz z określnikami.

Katalog tytułowy - zbiór kart katalogowych ułożonych alfabetycznie według tytułów dzieł.

Książka - dokument graficzny najczęściej w postaci kodeksu, o określonej liczbie stron, zawierający utrwaloną myśl ludzką.

Literatura naukowa - część piśmiennictwa specjalistycznego, przeznaczonego dla wąskiego kręgu odbiorców.

Literatura piękna - część piśmiennictwa, w której dominuje funkcja estetyczna.

Literatura popularno-naukowa - jeden z rodzajów piśmiennictwa; upowszechnia zagadnienia naukowe w formie przystępnej dla szerszego kręgu odbiorców.

Nota wydawnicza - informacja o okolicznościach wydania utworu.

Obwoluta - dodatkowa okładka na wydawnictwo; wykonana z papieru, kartonu lub tworzywa, zazwyczaj barwnie ilustrowana. Służy do celów reklamowych, informacyjnych i ochronnych.

Papirus - roślina rosnąca w Egipcie, z której w starożytności produkowano materiał pisarski.

Pergamin - materiał pisarski wyrabiany ze skóry zwierząt; zaczął konkurować z papierusem w II w. p.n.e.

Postscriptum - dopisek do listu, artykułu.

Rewers - wypełniony i podpisany przez czytelnika blankiet, będący dowodem wypożyczenia, np. książki, czasopisma itp.

Starodruki - wydawnictwa opublikowane przed rokiem 1801.

Wolumen - pojedynczy, oprawiony egzemplarz druku (książka).

Zwój - najstarsza forma książki, znana od IV tysiąclecia p.n.e.

